

Suomen Vuohiyhdistys Ry

Viite: VN/525/2023
VN/525/2023-MMM-1

**LAUSUNTOPYYNTÖ HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI MÄÄRÄAIKAISISTA
MAATALOUDEN JA VESIVILJELYN KUSTANNUSTUISTA**

Kiitos mahdollisuudesta lausua kustannustukia mahdollistavaan lakiin. On mukava huomata, että maatalouden kustannuskriisiin ollaan vastaamassa kustannustukien muodossa. Suomen Vuohiyhdistyksellä on muutama huomio lain lähtötietoihin sekä sähkötuen muodostumiseen.

2.4. Tuen valmistelun lähtökohdat

Lain lähtötiedoissa vuohitilat on niputettu yhteen lammastilojen sekä laiduntavien tilojen kanssa sähkön kulutuksen sekä kustannusten osalta. Ymmärrämme, että lähtötiedot tulevat mahdollisesti virallisesta kannattavuuskirjanpidosta, jossa on ollut tähän mennessä yksi tai kaksi vuohitilaa. Nämä lähtötiedot eivät anna todellista kuvaa vuohitalouden sähkön kulutuksesta tai kustannuksista. Lammastalous on lihan tuotantoa ja vuohitalous maidontuotantoa. Ammattimaisten vuohitilojen tuotantosuunta Suomessa on maidontuotanto, jolloin vuohitilojen kustannuskehys ja sähkönmenekki ovat huomattavasti lähempänä lehmänmaidontuotantotilojen kehyksiä kuin lammastuotantoa. Noin 300 lypsävän kutun tilalla sähkön vuosikulutus on noin 67 000 kWh. Sähkönkulutus vaihtelee lypsettävien kuttujen määrän perusteella, sekä muiden maatilain toimintojen kuten viljan tai rehunkuivauksen osuuksilla. Vuohitiloilta kysyttäessä sähkön kulutus vaihteli 40 000:sta yli 200 000 kWh/ vuodessa. Eläinmäärät tiloilla vaihtelevat 300–1200 kuttuun. Tieto perustuu vuohitilojen kirjanpidosta antamiin lukuihin.

5§ Sähkön kustannuksen määräytymisperusteet

Sähkötuen määräytymisperusteet vaikuttavat tiukoilta. On toki hyvin ymmärrettävää, että tiukoilla määräytymisperusteilla sähkötukea halutaan ohjata vain niille viljelijöille, jotka ovat todella sen tarpeessa. Haluaisimme kuitenkin huomauttaa, ettei vuohenmaidon hinta ole noussut korkeampien kustannusten perässä.

Esimerkkilaskelma 1) 300 kutun tilalta. Lypsy kaksi kertaa päivässä. Tilalla on viljankuivaamo.

Vuoden sähkönkulutus 1.1.21-31.12.21 83 799 kWh (*lähde: Carunan tilakohtainen tilasto sähkönkulutuksesta*)

Arvio keskihinnasta ajalle 1.10.-31.3.2023 23snt/kWh (*lähde: sähkölaskut + sähköyhtiön tiedotteet sähkön hinnan muutoksista*)

Tukiosuus esimerkkitala 1) **1340, 78 €** = $0,4 * (23\text{snt/kWh} - 15\text{snt/kWh}) * 0,5 * 83\,799 \text{ kWh}$ -> ei makseta tukea, minimisumma 1500 € ei täyty

Esimerkkitala 2) 300 kuttua, lypsy kaksi kertaa päivässä, ei muita maatalouteen luettavia merkittäviä sähköä kuluttavia laitteita.

Kulutus tarkastelujaksolla 1.1.2021-31.12.2021 67 500 kWh

Sähkönhinta tarkastelujaksolla 1.10.2022-31.3.2023 23snt /kWh

Tukiosuus esimerkkitala 2) **1080 €** = $0,4 * (23\text{snt / kWh} - 15\text{snt / kWh}) * 0,5 * 67\,500 \text{ kWh}$ -> ei makseta tukea, minimisumma 1500 € ei täyty

Laskelma osoittaa, ettei esimerkkitaloilla olisi mahdollisuutta sähkön osalta kustannustukeen, koska minimissään haettavan tukisumman tulisi olla 1500 €. Sähkön kustannus on kuitenkin noussut vuodesta 2021 (*vuoden keskihinta 5,31 snt/kWh*) yli 300 % tarkastelujaksoon nähden, mikä on todella merkittävä kustannuksen nousu esimerkkitalan laskelmassa. (*Vuoden 2021 keskihinta laskettu kirjanpitoliedoista vuohitalta, joka on antanut tiedot tätä laskelmaa varten*)

Perustellusti voimme todeta esimerkkilaskelmasta tehtävistä johtopäätöksistä, ettei ammattimaisella vuohitalalla ole mahdollisuutta hakea kustannustuesta kompensatiota kallistuneisiin tuotantokustannuksiin, ellei sähkön keskihinta tarkastelujaksolla 1.10.2022-31.3.2023 olisi 24snt/kWh tai sähkönkulutus 1.1.2021-31.12.2021 vähintään 93 750 kWh esimerkkitalan 1. laskelmaan perustuen. Esimerkkitalalla 2. sähkön keskihinnan tulisi olla tarkastelujaksolla vähintään 27snt/ kWh tai kulutuksen vähintään sama kuin esimerkkitalalla 1.

Ehdotamme, että tuen minimimääräytymissummaa lasketaan 1500 eurosta 1000 euroon. Tämän muutoksen tekemällä useammalla tilalla olisi mahdollisuus hakea tukea kompensoimaan sähkön hinnan hurjaa nousua, kuten edellä on esitetty.

Haluaisimme myös huomauttaa, ettei sähkönkulutuksen arviointi vuodelta 2021 huomioi niitä investointeja tiloja, jotka ovat rakentaneet uutta tai laajentaneet tuotantoa vuonna 2022.

Jonna Ukkola
Puheenjohtaja
Suomen Vuohiyhdistys Ry

